



Referat af søbrugerrådsmøde for Esrum Sø d. 27. 2. 2020

**Deltagere:**

Bo Guldager	Lystfiskerorganisationerne, Lystfiskeriforeningen
Bjørn Svendsen	Dansk Ornitologisk Forening
Poul Eisenhardt	Fredensborg Roklub
Claus Bo Jensen	Kajakklubben Esrum Sø
Anders Fisker	Sørup Havns Bådelaug
Erik Jensen	
Boris Damsgaard	Friluftsrådet
Annemette Schoeller	
Ole Birch	Færgefarten Esrum Sø
Lene	
Frederik Gerke	Fredensborg Naturskole
Roar	Helsingør kommune
Bjørn Aaris-Sørensen	Gribskov kommune
Carl Bruun	Nordsjællands Landboforening
Jens Bjerregaard Christensen	Naturstyrelsen Nordsjælland
Anna Thormann	Naturstyrelsen Nordsjælland
Ole Andersen (JOA)	Naturstyrelsen Nordsjælland
Stig Jensen	Naturstyrelsen Nordsjælland
Søren Lænkholm	Esrum Ålaug, oplægsholder

**Afbud/fraværende:**

Vakant	Grundejerne langs søen
Kirsten Christoffersen	Københavns Universitet, Ferskvandsbiologisk laboratorium
Morten Jepsen	Miljøstyrelsen
Hans Egon Møller	Sejlklubben Esrum Sø
Kristian Søgaard	Hillerød kommune
Birgitte Garde	Danmarks Naturfredningsforening i Nordsjælland
Lotte Rye Vind	Fredensborg Kommune

**Dagsorden:**

- Forslag til nationalparkplan er sendt i offentlig høring (frist 4. marts 2020). Ca. 10 min oplæg v. NP
- Ørredklækkeriet på Esrum Møllegård og kompensationsudsætninger i Esrum Sø. Ca. 20 min oplæg v. Søren Lænkholm
- Bordet rundt, hvad interesserer medlemmerne netop nu
- Ideoplæg om formidlingscenter i Mines Lyst Ca. 10 min v. Frederik Gerke, Fredensborg Naturskole
- Orientering fra enheden herunder resultaterne af MSTs overvågning i 2019
- Evt.

- Dato for kommende møde  
Torsdag d. 4. marts 2021

### **Forslag til nationalparkplan v. Carl Bruun:**

Forslag til Nationalparkplan 2020-2026 for Nationalpark Kongernes Nordsjælland (NP) er i høring til og med den 4. marts 2020.

Planen indeholder bl.a. en beskrivelse af indsatser og projekter inden for natur, kulturhistorie, friluftsliv, geologi & landskab, formidling og lokalsamfund mm. Nationalparkens sekretariat har selv skrevet planen, det giver ejerskab til indholdet.

Planen vil blive justeret i forhold til de høringssvar som kommer, og den skal godkendes senest 1. juli 2020.

NP har i samarbejde med NST og andre interessenter fået ansvar for start af en Naturstafet i fortsættelse af DR's store satsning Vores Natur. Stafetten starter på Pibersletten nord for Nødebo søndag d. 31. maj.

**Boris Damsgaard, Friluftsrådet:** Flot plan. Friluftsrådet kommer med høringssvar, der bl.a. omfatter et afsnit om "Det blå friluftsliv" - herunder forslag om anlæg af et shelter ved Ramløse Havn.

### **Ørredklækkeriet på Esrum Møllegård og kompensationsudsætninger i Esrum Sø.**

**Søren Lænkholm** fra Esrum Ålaug holdt et flot indlæg, hvorfra kan nævnes: Esrum Ålaug startede i 1986, dengang havde ørredbestanden i Esrum Å det skidt. Fiskeringen stod for et opstartsmøde i samarbejde med "skoven", DTU aqua m.fl. Esrum Ålaug opdrætter ørreder i klækkeriet på Esrum Møllegård baseret på forældrefisk fanget i Esrum Å.

Esrum Ålaug udsætter ørreder i nordsjællandske åer, vandløb og i Esrum sø. De har fokus på miljøet i og omkring Esrum Å, hvor de forbedrer forholdene, ved at stå for restaurering og etablering af gydepladser i samarbejde med kommuner og interesseorganisationer.

På basis af ørreder fanget i Esrum Å producerer de 60 – 70.000 ørreder om året. Fisketegnsmidlerne betaler for de ørreder der bliver udsat.

Esrum Å er nu i god tilstand, men der sker stadig en forebyggende udsætning på 20.000 ørreder årlig. I Esrum Sø udsættes 2.000 ørreder hvert år i skumringen aht. skarverne. Der udsættes også i tilløb til Esrum Å.

Der er lukket for udsætning i Hillerød Kommune, hvor man afventer udviklingen af de tiltag der er sket i Fønstrup Bæk.

Gurre Å har en stor egenbestand af ørreder.

Det gamle boifilter i klækkeriet er i denne vinter blevet udskiftet til et helt nyt anlæg. Forventes ibrugtaget i løbet af ca. en måned. I mellemtiden er årets yngel i pleje hos en samarbejdspartner på Fyn

Ørrederne går i ørredklækkeriet på Møllegården i ca. 1 år.

Esrum Ålaug udsætter desuden årligt 60.000 stk. glasål i Esrum Sø for DTU Aqua, fordi den naturlige indvandring af glasål har været faldende over en årrække.

Man ved for lidt om fiskenes vandring, bl.a. derfor har Ålauget planer om at opsætte videokameraer i Esrum Å. Dette tiltag giver mulighed for formidling både lokalt og via internettet.

Bæklampret, flodkrebs, suder, m. fl. trives i Esrum Å

Ørrederne vandrer ud i havet, hvor de er i 2 år, vandrer bl.a. helt op nord for Island. De kommer tilbage okt.-nov. for at gyde på gydebankerne i Esrum Å.

Antallet af ørreder i Esrum Sø fremgår ikke af fiskeundersøgelserne, men vi ved der fanges nogle hvert år.

**Frederik Gerke, Fredensborg Naturskole:** Er der en skoletjeneste? Søren: Kom vi mangler frivillige.

**Bo Guldager, Lystfiskerorganisationerne:** Der er ingen lystfiskere, der fisker efter ål. Yderst sjældent der fanges ørreder i Esrum Sø, har kun selv fanget 1 gang. Bliver der ikke mærket fisk?

**Søren:** Ålauget har ikke penge til mærkning.

**Bjørn Aaris-Sørensen, Gribskov:** Refererer til mærkning og lyttebøjer i Roskilde Fjord og gør opmærksom på projektet med genslyngning af Esrum Å fra Esrum Sø til nedenfor Møllegården, dette vil fjerne en spærring for ørrederne.

**Anders Fisker, Sørup Havns bådelaug:** Fortæller at have oplevet flere ål end i mange år i Dødemandsbugten.

**Roar Hauch, Helsingør Kommune:** Flere vandløb til Esrum Sø er vandlidende i løbet af sommeren. Kan man evt. forsøge med en anden stamme, som stryger direkte ud af vandløbet?

#### **Bordrunde:**

**Boris Damsgaard, Friluftsrådet:** Ny struktur m. fokus på medlemstal i organisationerne, oplæg til sundhed i naturen  
Friluftsrådet har givet tilskud til gåfællesskaber bl.a. Gribskov går sammen.

**Roar Hauch, Helsingør:** Skovlund bæk 200 meter rørlagt indsats besluttet. Kobæk foreslår simple restaurerings tiltag i vandplan 3  
Gurre Å er med i vandplan 3 Kommunen er selv gået i gang.  
Vil gerne have undersøgt om der findes en lokal ørredstamme.

**Poul Eisenhardt, Fredensborg Roklub:** 200 medlemmer. Mange gæster kommer og låner både. Fortæller at bøje på kanten af Kobæk Vig bliver skåret i stykker hvert år.

**Bjørn Svendsen, DOF:** Det går fint med fuglelivet. Reservatet bliver fint respekteret. Esrum Sø fredning: Tilfredse med sammenlægning og udvidelse af fredningerne, men er ikke enige i stiforløbet. Forsøger i samarbejde med DN at få ændret forløbet på nogle strækninger aht fuglelivet.

**Bo Guldager, fiskeorganisationerne:** Lystfiskeriforeningen har 800 medlemmer. Både på 18 søer, Esrum Sø mest populær. Store gedder, mange store aborre. De er blevet større efter erhvervsfiskerens ophør.

**Bjørn Aaris Sørensen, Gribskov Kommune:** Planlægger vandplan 3 projekter. Esrum Å og Gurre Å forslag indstilles sammen med vandråd. Arbejder med projekter fra vandplan 1 og 2 p.t.  
Status for genslyngningen af Esrum Å er, at der hidtil ikke har kunnet rejses penge. Håber på at et Nationalparkcenter kan blive en løftestang

**Søren Lænkholm, Esrum Ålaug:** næste projekt bliver livestream fra åen, vil dokumentere fiskenes liv og vandring.

**Ole Birch, Færgefarten:** 10 års jubilæum i år. Faldende underskud. Fændrikhus har åbent hele året, giver et positivt bidrag til bådfarten. Ryttere portvin og varm chokolade. Får og lam trækker opmærksomhed. Er p.t. ved at trække aksler på bådene aht søfartsstyrelsen. Ny veranda på Fændrikhus, Jim er inde over. Selvkørende elbiler til Fændrikhus er stadig i tankerne.

**Claus Bo Jensen, Kajakklubben:** 400 medlemmer som roede 69000 km sidste sæson. Klublokale brændt af, men nu nyindrettet. Mange havkajakker kommer på besøg udefra.

**Carl Bruun, NOLA:** Det er vådt.

**Erik Jensen, Sørup Havn:** Nye moler og siddepladser. 1/2 havn gravet op gr. omlægning af vejvand der fører til Esrum Sø, nu med olieudskiller og sandfang. Arbejderne afsluttes inden for de næste par måneder, har medført en flot ny udsigt til søen.

**Anders Fisker:** Bådelavet arbejder med de 17 verdensmål. Hvordan lave egen el. 30 på venteliste, turistmagnet mange motorcykler, minibusser med pensionister m.m.. Søger nye borde og bænke. Trailerbåde kræver medlemskab af bådelavet.

### **Ideoplæg om formidlingscenter i Mines Lyst**

**Frederik Gerke,** Fredensborg Naturskole viste vedhæftede PowerPoint og overbeviste os om at tankerne om at istandsætte Mines Lyst for at bruge stedet som sønaturskole og formidlingscenter lever

### **Orientering fra enheden:**

Det nye bålshelter ved Sandporten er velbesøgt.

JOA orienterede verserende sag om et stort bådstativ i søen. En nabo har bygget stativet på bunden af søen. Det kan løfte en båd 10 cm op af søen og trække en presenning hen over båden, så denne er sikret, som hvis den stod i et bådhus. Det virker meget dominerende og har givet naboklager. Enheden har vendt sagen med kommunen. Der har været en fælles besigtigelse. Der er enighed om, at stativet ikke overholder de fælles vejledende retningslinjer for bådebroer. Naboen er derfor blevet bedt om at fjerne stativet.

Der har ikke været nye oplysninger om ikter i den forgangne sæson.

Skarvkolonien i Stenholt er stabil med 314 reder i 2019.

Søen har det forgang år svinget med et flodemål der i marts var 11 cm over flodemålet til 13 cm under d. 3. september. I dag d. 27. 2. er det 18 cm over flodemålet, hvilket er bekymrende, da vandstanden fra 22. feb. 26. marts 2019 steg 11 cm. Det er ikke muligt at lukke mere vand ud af søen end vi gør. Ved gennemførelse af det ønskede naturgenopretningsprojekt med genslyngning af åen fra søen til Esrum Møllegård vil der kunne løbe mere vand ud i nedbørsrige perioder.

Jens Ole Andersen går på pension til efteråret. Der er dialog om en genbesættelse med en person med faglig viden om søer, biodiversitet, ferskvandsbiologi og erfaring med driftsopgaver.

Enheden og søbrugerrådet takkede Ole for hans store indsats omkring Esrums Sø og søbrugerrådet

**JOA viste et powerpoint fra Miljøstyrelsen** (vedhæftet) med resultaterne af MSTs overvågning i 2019.

Der er en interessant udvikling i forholdet mellem fosfor og kvælstof. Måske er søen ved at blive fosforbegrænset, som de fleste andre Danske søer, det bliver spændende at følge udviklingen.

Det er afgørende hvornår på sæsonen man måler sigtedybden/vegetationsudbredelsen.

Aborre, brasen og skalle vokser alle hurtigt i de første år.

**Evt.**

**Annemette Schoeller, Friluftsrådet:** Fortalte kort om Parforce ridestien, som er Danmarks længste. Det er svært at finde vand til hestene undervejs. Ville gerne have adgang til Esrums Sø for hestene. **Ole Birch** nævnte at der er vandtrug i folden ved Fændrikhus.

**Dato for næste møde er:** Torsdag d. 4. marts 2021

Efter mødet viderebragte Claus Bo Jensen et ønske fra Ib Andersen, formand for Hillerød Sejlklub om at blive medlem af søbrugerrådet, - hvis der ikke er indvendinger så inviteres de næste år.